

[Aksel Larsen.]

ikke kommer i et sådant udvalg, og for det andet — efter det kendskab, jeg har til det ærede medlem fru Edel Saunte, som formentlig ville blive et sådant udvalgs formand — ved, at det ville blive forbudt et sådant udvalg at beskæftige sig med det lovforslag, det er nedsat til at beskæftige sig med.

Der har ikke fra den højtærede justitsministers side været gjort noget forsøg på at forhandle med os om vore ændringsforslag — til trods for, at jeg allerede ved første behandling har meddelt ham, hvad de omtrent ville komme til at gå ud på, så han havde kunnet tage stilling til dem. Vi har under disse omstændigheder ikke kunnet gøre andet end stille ændringsforslagene, og jeg anbefaler dem til det høje tings velvilje.

Justitsministeren (Busch-Jensen): Jeg skal gøre nogle bemærkninger i anledning af de udtalelser, der blev fremsat af den ærede ordfører for ændringsforslagsstillerne.

Jeg står naturligvis ikke fremmed overfor den tanke, at det kunne være ønskeligt, om der gennem de godtgørelser, som gives nævninger og domsmænd, kunne ydes dem erstatning for arbejdsfortjeneste, som de går glip af ved at opfylde deres pligter i retsplejens tjeneste, men som også den ærede ordfører pegede på, kommer man lidt skævt ind på selve hovedspørgsmålet ved blot at tænke på at forhøje dagpengene. Disse dagpenge er nu 16 kr. i henhold til en tekstanmærkning på finansloven, og det er denne gældende bestemmelse, som ønskes sat på sin plads i retsplejeloven. Man må vel erkende, at selvom de 16 kr. i givet fald er en for ringe godtgørelse, når den sættes i relation til en tabt arbejdsfortjeneste, så er i mange andre tilfælde 16 kr. i virkeligheden på den anden side et urimeligt stort beløb, fordi det udbetales også til mange nævninger og domsmænd, som efter deres ansættelsesmåde — da de ikke er daglønnede — ikke lider noget tab ved opfyldelsen af dette hverv. Og forholdet i den retning ville jo bare blive grellere ved at forhøje beløbet yderligere.

Jeg har opfattet den bestemmelse, man har, som en slags gennemsnitsregel, men jeg ser naturligvis godt, at gennemsnittet er ikke nogen særlig trøst for dem, der sætter mere til ved at ofre en dag på hvervet. Jeg ville tro, man kom bedre frem ved at forsøge den udvej, som også den ærede ordfører var inde på, om ikke det skulle

være muligt at finde regler, der graduerer godtgørelsen netop under hensyntagen til den pågældende domsmands individuelle forhold, sådan at godtgørelsen sættes lavt for dem, der ikke har den behov, og til gengæld kunne sættes i relation til det arbejdstab, der lides.

Jeg erkender, at dette spørgsmål egner sig slet ikke til løsning i forbindelse med det foreliggende lovforslag. Når lovforslaget er fremsat, har hovedgrunden været den, at man ønsker de bestemmelser gennemført, som forslaget indeholder om udvidelse af de faste landsdommeres antal. Jeg er imidlertid opmærksom på det rejste spørgsmål, og jeg tror, det vil være hensigtsmæssigt, at jeg foranlediger spørgsmålet optaget til en almindelig prøvelse, og at man så ikke foretager nogen ændring nu.

Noget tilsvarende bemærkninger vil jeg gøre om det andet ændringsforslag. Den forhøjelse af vidnegodtgørelsen, som foreslås ifølge det foreliggende lovforslag, 4 kr. for indtil 4 timer, foreslås i ændringsforslaget forhøjet ved at multiplicere med $2\frac{1}{2}$ til 10 og på samme måde de 2 kr. til 5. Jeg skal ikke ofre mange ord på at drøfte, om de godtgørelser, der ville komme ud af det, er passende, men jeg vil gøre opmærksom på, at disse vidnegebyrer er jo ikke noget, der fortrinsvis forekommer i de offentlige sager. Regler om vidner er fælles for strafferetsplejen og den borgerlige retspleje, og man må ikke være blind for, at ved en væsentlig forhøjelse af vidnegodtgørelsen vil man fordyre retsplejen. De allerfleste borgerlige retssager, der føres her i landet, føres for underretterne og angår ofte ikke særlig store beløb; det er jo ofte ganske jævne mennesker, der møder, enten som sagsøger eller som sagsøgt, og det er i borgerlige sager parterne selv, som skal betale omkostningerne, også for førslen af vidner. Det ville sige, at sagsøgeren forlods måtte udlægge så mange flere penge for at få sin ret gennemført, hvis han skal føre nogle vidner. Det kan også komme til at gå ud over den sagsøgte. Vel er det ikke sådan, at domstolene i almindelighed tillægger den vindende part fuld erstatning for de udgifter, sagen forvolder ham, men man må jo regne med, at ved de omkostninger, der pålægges den dømte, vil der også blive taget hensyn til, at der har været ført vidner, som har kostet et forholdsvis antageligt beløb.

Jeg tror med disse bemærkninger at have gjort rede for, at dette problem er mere kompliceret, end man måske i første omgang har øje for, og jeg har tænkt mig, at det kunne være hensigtsmæssigt at tage